

Opinia w sprawie konieczności i zasadności wprowadzenia obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem pozwolenia na wznoszenie i użytkowanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich dla projektów polegających na budowie morskich farm wiatrowych.

1. W związku z wątpliwościami, wyrażonymi we wnioskach końcowych z seminarium organizowanego przez FNEZ „Perspektywy współpracy polsko-duńskiej w zakresie rozwoju morskiej energetyki wiatrowej na Morzu Bałtyckim”, co do zasadności wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dalej dsu) dla morskich farm wiatrowych (dalej MFW), przedstawia się następujące stanowisko.
2. Na podstawie Dyrektywy Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne 85/337/EWG (dalej Dyrektywa OOS), ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej Uooś) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (dalej Rozporządzenie o przedsięwzięciach), MFW zaliczane są do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
3. Zgodnie z Dyrektywą OOS, przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (do której zaliczają się MFW zgodnie z polskimi przepisami) muszą podlegać ocenie wpływu na **środowisko przed wydaniem decyzji właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia („zezwolenie na inwestycję”)**. Zezwoleniem na wykonanie przedsięwzięcia polegającego na budowie MFW jest decyzja o pozwoleniu na budowę, wydawana przez właściwego miejscowo wojewodę. **Zezwoleniem na inwestycję nie jest pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich (dalej Pozwolenie na sz. w.), gdyż pozwolenie to, zgodnie z art. 27b ustawy o obszarach morskich RP i administracji morskiej, daje podmiotom w nim wymienionym prawo do korzystania z polskiego obszaru morskiego do celów określonych w pozwoleniu, a nie prawo do wykonania robót budowlanych (art. 3 i art. 28 ustawy prawo budowlane).**
4. Pozwolenie na sz. w. nie jest wymienione w art. 72 ust. 1 Uooś, w którym wskazane są decyzje przed uzyskaniem których powinno nastąpić wydanie dsu. W katalogu decyzji wymagających uprzedniego uzyskania dsu znajdują się natomiast decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, których swoistym odpowiednikiem dla inwestycji na obszarach morskich jest pozwolenie na sz. w. Zaliczenie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu do decyzji wymagających uprzedniego uzyskania dsu, w odróżnieniu od pozwolenia na sz. w. jest uzasadnione, w kontekście wymogów Dyrektywy OOS oraz brzmienia ustawy prawo budowlane i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdyż decyzja o warunkach zabudowy może być decyzją zezwalającą na wykonanie przedsięwzięcia, dla którego nie jest wymagane pozwolenie na budowę. Zgodnie z brzmieniem art. 29 ustawy prawo budowlane, wymienianym przedsięwzięcia budowlane nie wymagające uzyskania pozwolenia na budowę, nie zostały wymienione żadne przedsięwzięcia budowane na obszarach morskich, dla których realizacji wymagane jest uzyskanie pozwolenia na sz. w.

5. Istnieje niespójność w Uoos, spowodowana wpisaniem do art. 96 ust. 2 pkt 5) pozwolenia na sz.w., jako decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia. Jak wykazano powyżej, jest to niewłaściwa interpretacja. Należy jednak podkreślić, iż ponadto przepisy art. 96, nie odnoszą się do przedsięwzięć polegających na budowie morskich farm wiatrowych, gdyż dotyczą one wyłącznie przedsięwzięć innych niż przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, a które mogą potencjalnie oddziaływać na obszary Natura 2000. Jak jednak stwierdzono powyżej, MFW zalicza się w Polsce do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z polskimi przepisami, ocenę oddziaływania na Naturę 2000 dla tego typu przedsięwzięć przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
6. Próba wprowadzenia wymogu uzyskania dsu przed uzyskaniem pozwolenia na sz.w., jest argumentowana obawą przed złamaniem zasady przezorności, w myśl której należałoby na jak najwcześniejszym etapie zapobiec przygotowaniu i realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco wpływać na środowisko, a zwłaszcza na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. W myśl takiej argumentacji, przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć planowanych na obszarach morskich, przed wydaniem pozwolenia na sz.w., miałyby zapobiegać ryzyku środowiskowemu na jak najwcześniejszym etapie. W obecnym porządku prawnym, nie istnieje jednak zagrożenie wydania pozwolenia na sz.w. dla przedsięwzięć mogących znacząco zagrażać środowisku i zasobom morskim. Mówi o tym wprost art. 23 ust. 3 pkt. 1) ustawy o obszarach morskich – *Odmawia się wydania pozwolenia na sz.w., jeżeli jego wydanie pociągałoby za sobą zagrożenie dla środowiska i zasobów morskich. Aby zweryfikować potencjalne zagrożenie dla środowiska związane z realizacją przedsięwzięcia, dla którego ma być wydane pozwolenie na sz.w, wniosek o wydanie pozwolenia musi zawierać ocenę skutków oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia (art. 27a ust. 1 pkt. 4) , a do wniosku o wydanie tego pozwolenia muszą być dołączone (art. 27a ust. 2 pkt. 2-7):*
  - a. Opis technologii planowanego przedsięwzięcia,
  - b. Opis środowiska morskiego, które może być zagrożone przez planowane przedsięwzięcie,
  - c. Opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocenę,
  - d. Opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie,
  - e. Opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji,
  - f. Projekt programu monitoringu i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym
7. Jest to zakres informacji pozwalający na stwierdzenie, czy dane przedsięwzięcie rodzi zagrożenie znaczących oddziaływań na środowisko. Organem oceniającym skalę potencjalnego wpływu przedsięwzięcia, które ma być objęte pozwoleniem na sz.w. jest minister właściwy do spraw środowiska, który opiniuje pozwolenie na sz.w. w trybie art. 23 ustawy o obszarach morskich RP.
8. Przeprowadzenie prawidłowej procedury OOS dla przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich, dla których nie wydane zostało pozwolenie na sz.w. może być niemożliwe do wykonania, gdyż dopiero to pozwolenie, w myśl art. 27b ustawy o obszarach morskich, daje prawo do korzystania z obszaru morskiego. Bez zagwarantowania prawa do korzystania z obszaru morskiego niezwykle trudne i ryzykowne z biznesowego punktu widzenia będzie prowadzenie wszelkich badań i działań, mających na celu przygotowanie projektu przedsięwzięcia i zebranie szczegółowych informacji o środowisku morskim, w stopniu szczegółowości wymaganej dla wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że:

- W obecnym porządku prawnym przed uzyskaniem pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp i urządzeń na morzu nie jest wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- Brak wymogu uzyskania dsu przed uzyskaniem pozwolenia na sz.w. nie jest niezgodny z Dyrektywą OOS.
- Obecna procedura wydawania pozwolenia na sz.w. właściwie zabezpiecza przed złamaniem zasady przezorności, gdyż nie daje możliwości na wydanie pozwolenia dla przedsięwzięć mogących znacząco zagrażać środowisku oraz zapewnia możliwość oceny czy takie zagrożenia mogą występować.
- Wprowadzenie wymogu uzyskania dsu przed uzyskaniem pozwolenia na sz.w. może zablokować proces przygotowania projektów inwestycyjnych polegających na budowie morskich farm wiatrowych, gdyż bez uprzedniego uzyskania praw do korzystania z obszaru morskiego objętego tym pozwoleniem, wykonanie wszelkich badań i analiz środowiskowych oraz projektu przedsięwzięcia może być niemożliwe oraz zbyt ryzykowne, ze względu na bardzo wysokie koszty tych działań.
- Zasadne wydaje się opracowanie wytycznych GDOS¹, wskazujących szczegółowy zakres danych o środowisku morskim i potencjalnych oddziaływaniach przedsięwzięcia na środowisko oraz sposób ich przedstawiania we wniosku i załącznikach do wniosku o pozwolenie na sz.w.

Przygotowali:

Maciej Stryjecki

Krzysztof Mielniczuk